

19.09.2023

Kokousaika 19.09.2023 8:00 - 8:24

Kokouspaikka Kallion virastotalo Toinen linja 4 A, nh.1 / Sähköinen kokous

Läsnä

Jäsenet

Sazonov, Daniel (etänä)	puheenjohtaja
Arajärvi, Pentti (etänä)	varapuheenjohtaja
Juva, Kati (etänä)	poissa 184 §
Korpinen, Laura (etänä)	
Månsson, Björn (etänä)	
Niiranen, Matti (etänä)	
Nuorteva, Johanna (etänä)	
Nättinen, Nea (etänä)	
Paunio, Mikko (etänä)	
Silvennoinen, Oula	
Vepsä, Sinikka (etänä)	
Nadbornik, Yaron (etänä)	varajäsen
Valkama, Meri (etänä)	varajäsen

Muut

Jolkkonen, Juha	sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Meripaasi, Seija (etänä)	sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja
Sulavuori, Maarit (etänä)	perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja
Turpeinen, Leena (etänä)	terveys- ja päihdepalvelujen johtaja
Pitkänen, Jani (etänä)	pelastuskomentaja
Mäki, Tiina (etänä)	hallintojohtaja
Juutilainen-Saari, Jaana	viestintäpäällikkö
Laurikkala, Jenna	johtava lakimies
Komulainen, Veera	hallintoasiantuntija

Puheenjohtaja

Daniel Sazonov	apulaispormestari 181-187 §

Esittelijät

Daniel Sazonov	apulaispormestari 181 §

19.09.2023

Juha Jolkkonen

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimia-
lan toimialajohtaja
182-187 §

Pöytäkirjanpitäjä

Veera Komulainen

hallintoasiantuntija
181-187 §

19.09.2023

---

§	Asia	
181	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
182	Asia/2	Ilmoitusasiat
183	Asia/3	Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan muutosohjelma talouden tasa-painottamiseksi vuosille 2023–2025
184	Asia/4	Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talousarvioehdotus vuodelle 2024 ja taloussuunnitelma vuosille 2024–2026
185	Asia/5	Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Veronika Honkasalon ym. talousarvioaloitteesta koskien Sympviksen laajentamista Malmille
186	Asia/6	Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Alviina Alametsän talousarvioaloitteesta koskien perhetuen ja pariterapian saatavuutta
187	Asia/7	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

19.09.2023

Asia/1

§ 181

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Pentti Arajärven ja varatarkastajaksi jäsen Nea Nättisen.

Esittelijä

apulaispormestari
Daniel Sazonov

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaispormestari
Daniel Sazonov

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

19.09.2023

Asia/2

§ 182 Ilmoitusasiat

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti merkitä tiedoksi, ettei ilmoitusasioita ole.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Veera Komulainen, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36594
veera.komulainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Veera Komulainen, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36594
veera.komulainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

19.09.2023

Asia/3

§ 183

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan muutosohjelma talouden tasapainottamiseksi vuosille 2023–2025

HEL 2023-010879 T 02 02 00

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti käynnistää liitteenä olevan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talouden tasapainottamiseksi vuosille 2023–2025 laaditun muutosohjelman ja sen toimenpiteiden valmistelun.

Muutosohjelma ulotetaan vuoteen 2026, jotta voidaan varmistaa kestävä painopisteen siirto kohti ennaltaehkäiseviä palveluita ja välttyään liian jyrkiltä sopeutustoimilta, jotka voisivat lisätä kustannuksia. Samalla varmistetaan kuitenkin, että lainsäädännön Helsingille asettamat velvoitteet toteutuvat.

Vuoden 2024 tulosbudjetin ja toimintasuunnitelman yhteydessä linjataan tarkempiin laskelmiin ja vaikutusarvioihin perustuen vuoden 2024 toimenpiteistä. Kustakin muutosohjelman toimenpiteestä varsinaiset päätökset tekee toimivaltainen taho.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen toimialan toimeenpaneman muutosohjelman toteutumista seurataan toiminnan ja talouden ennusteiden yhteydessä ottaen huomioon sopeuttamistarpeen muutokset ja sopeuttamistoimien toimeenpano sekä vaikutusarviointit. Tarvittaessa toimeenpanoa ja suunnitelmia korjataan lautakunnan päätöksen mukaisesti.

Keväällä 2025 toteutetaan muutosohjelman puoliväliarviointi. Ohjelman mittakaavaa tarkastellaan puoliväliarvioinnin yhteydessä.

Osana muutosohjelmaa sosiaali-, terveys-, ja pelastustoimiala jatkaa yhteistoimintaa kunta-Helsingin kanssa ja jatkaa työtä sen varmistamiseksi, että eri toimintojen rahoitusvastuu kohdentuu järjestämisvastuun mukaisesti Sotepe-Helsingin ja Kunta-Helsingin välillä samalla pitäen huolta myös tarkoituksenmukaisten ei-lakisääteisten palveluiden laadusta ja saatavuudesta.

Keskeinen osa muutosohjelmaa on tarkoituksenmukainen palvelurakenne, jossa asiakas saa oikean tasoiset palvelut oikeaan aikaan. Jotta palvelurakenteen muutokset toteutuvat, tehdään käyttösuunnitelmaan selkeitä toiminnallisia tavoitteita ja ennaltaehkäisyn tai kevyempien palveluiden vahvistamista, joita lautakunta seuraa toiminnan ja talouden

yhteydessä.

Toimenpiteistä päätettäessä arvioidaan huolellisesti ohjelman toimien vaikutusta eri väestöryhmien (mm. lapsiperheet, ikäihmiset, vammaiset) palveluihin kokonaisuutena huomioiden mahdolliset lainsäädäntömuutokset ja muut valtion toimet.

Muutosohjelman puitteissa luodaan väylä asukkaiden ja henkilöstön osallistumiseen.

Lisäksi lautakunta katsoo eräiden muutosohjelman toimien osalta seuraavaa:

Jos lainmuutoksella asetetaan velvoite tiettyyn terveyskeskusmaksuun, maksu otetaan käyttöön ja se huomioidaan osana muutosohjelmaa. Siksi osana muutosohjelmaa Helsinki varautuu terveyskeskusmaksujen mahdolliseen käyttöönottoon.

Vuoden 2024 osalta terveyskeskusmaksujen mahdollisesta käyttöönotosta päätetään erikseen vuoden 2024 talousarvion laatimisen yhteydessä.

Ikääntyneiden kotona-asumisen tukemiseksi pidättäydytään ikääntyneiden päivätoimintaa koskevista supistuksista.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää mahdollisiin päällekkäisyyksiin Helsingin ja HUSin toiminnoissa ja niiden tarkoituksenmukaiseen purkamiseen.

On tärkeää varmistaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työn toteutuminen kaupungissa mm. riittävät järjestöavustukset varmistamalla sekä sotepe-toimintoihin kiinnittyvien toimintojen että kaupungin yhteistoimintojen osalta.

Käsittely

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta ei katsonut tarpeelliseksi kuulaa asiassa kutsuttuja asiantuntijoita, eivätkä nämä siitä syystä osallistuneet kokoukseen.

Vastaehdotus 1:

Puheenjohtaja Daniel Sazonov: Lisätään päätösesitykseen:

Muutosohjelma ulotetaan vuoteen 2026, jotta voidaan varmistaa kestävä painopisteen siirto kohti ennaltaehkäiseviä palveluita ja välttää liian jyrkiltä sopeutustoimilta, jotka voisivat lisätä kustannuksia. Samalla

19.09.2023

Asia/3

varmistetaan kuitenkin, että lainsäädännön Helsingille asettamat velvoitteet toteutuvat.

Vuoden 2024 tulosbudjetin ja toimintasuunnitelman yhteydessä linjataan tarkempiin laskelmiin ja vaikutusarvioihin perustuen vuoden 2024 toimenpiteistä. Kustakin muutosohjelman toimenpiteestä varsinaiset päätökset tekee toimivaltainen taho.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen toimialan toimeenpaneman muutosohjelman toteutumista seurataan toiminnan ja talouden ennusteiden yhteydessä ottaen huomioon sopeuttamistarpeen muutokset ja sopeuttamistoimien toimeenpano sekä vaikutusarviointit. Tarvittaessa toimeenpanoa ja suunnitelmia korjataan lautakunnan päätöksen mukaisesti.

Keväällä 2025 toteutetaan muutosohjelman puoliväliarviointi. Ohjelman mittakaavaa tarkastellaan puoliväliarvioinnin yhteydessä.

Osana muutosohjelmaa sosiaali-, terveys-, ja pelastustoimiala jatkaa yhteistoimintaa kunta-Helsingin kanssa ja jatkaa työtä sen varmistamiseksi, että eri toimintojen rahoitusvastuu kohdentuu järjestämismvastuun mukaisesti Sotepe-Helsingin ja Kunta-Helsingin välillä samalla pitäen huolta myös tarkoituksenmukaisten ei-lakisäätelien palveluiden laadusta ja saatavuudesta.

Keskeinen osa muutosohjelmaa on tarkoituksenmukainen palvelurakenne, jossa asiakas saa oikean tasoiset palvelut oikeaan aikaan. Jotta palvelurakenteen muutokset toteutuvat, tehdään käyttösuunnitelmaan selkeitä toiminnallisia tavoitteita ja ennaltaehkäisyä tai kevyempien palveluiden vahvistamista, joita lautakunta seuraa toiminnan ja talouden yhteydessä.

Toimenpiteistä päätettäessä arvioidaan huolellisesti ohjelman toimien vaikutusta eri väestöryhmien (mm. lapsiperheet, ikäihmiset, vammaiset) palveluihin kokonaisuutena huomioiden mahdolliset lainsäädäntömuutokset ja muut valtion toimet.

Muutosohjelman puitteissa luodaan väylä asukkaiden ja henkilöstön osallistumiseen.

Lisäksi lautakunta katsoo eräiden muutosohjelman toimien osalta seuraavaa:

Jos lainmuutoksella asetetaan velvoite tiettyyn terveyskeskusmaksuun, maksu otetaan käyttöön ja se huomioidaan osana muutosohjelmaa.

19.09.2023

Asia/3

Siksi osana muutosohjelmaa Helsinki varautuu terveyskeskusmaksujen mahdolliseen käyttöönottoon.

Vuoden 2024 osalta terveyskeskusmaksujen mahdollisesta käyttöönotosta päätetään erikseen vuoden 2024 talousarvion laatimisen yhteydessä.

Ikääntyneiden kotona-asumisen tukemiseksi pidättäydytään ikääntyneiden päivätoimintaa koskevista supistuksista.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää mahdollisiin päällekkäisyyksiin Helsingin ja HUSin toiminnoissa ja niiden tarkoituksenmukaiseen purkamiseen.

Edellä kirjatun päätösesitykseen kohdistuvan lisäyksen lisäksi muutosohjelmatekstiä koskevan muutoksena: Muutosohjelman kirjaus "tavoitteena on koota muutosohjelmaan ensimmäisessä vaiheessa toimenpide-ehdotuksia ainakin 100 miljoonan euron sopeuttamiseksi." Muutetaan muotoon "tavoitteena on koota muutosohjelmaan ensimmäisessä vaiheessa toimenpide-ehdotuksia noin 100 miljoonan euron sopeuttamiseksi."

Kannattaja: jäsen Kati Juva

Vastaehdotus 2:

Daniel Sazonov: Lisätään päätösesitykseen:

On tärkeää varmistaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työn toteutuminen kaupungissa mm. riittävät järjestöavustukset varmistamalla sekä sotepe-toimintoihin kiinnittyvien toimintojen että kaupungin yhteistoimintojen osalta.

Kannattaja: jäsen Kati Juva

Vastaehdotus 3:

Jäsen Laura Korpinen: Teen vastaehdotuksen, että päätösehdotuksen tekstiin lisätään seuraavat tekstikappaleet:

Lautakunta kiinnittää huomiota maahanmuuttajille ja vieraskielisille tuotettujen osin räätälöityjen ja priorisoitujen SOTE-palveluiden suuriin kustannuksiin. Lautakunta edellyttää niistä löydettävien säästökohteita, jotta vanhusten ja vammaisten palvelut kyetään turvaamaan.

Kv-rekrytointia ei tule lisätä säästöjen hankkimiskeinona.

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Vastaehdotus 4:

Jäsen Laura Korpinen: Teen vastaehdotuksen, että päätösehdotuksen tekstiin lisätään seuraava tekstikappale:

Lautakunta edellyttää sotepe-toimialan aloittavan väestön monimuotoisuuden aiheuttamien ja edellyttämien palveluiden vaatimien voimavarojen systemaattisen arvioinnin, jotta se voi vaikuttaa valtiovarainministeriön myöntämän yleiskatteellisen rahoituksen tasoon.

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä puheenjohtaja Daniel Sazonovin vastaehdotuksen 1.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan päätös syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 2 (puheenjohtaja Daniel Sazonov)

Jaa-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Ei-äännet: 11

Pentti Arajärvi, Kati Juva, Björn Månsson, Yaron Nadbornik, Matti Niiranen, Johanna Nuorteva, Nea Nättinen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Meri Valkama, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Daniel Sazonovin vastaehdotuksen 2 äänin 11 - 2.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 3 (jäsen Laura Korpinen)

Jaa-äännet: 11

Pentti Arajärvi, Kati Juva, Björn Månsson, Yaron Nadbornik, Matti Niiranen, Johanna Nuorteva, Nea Nättinen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Meri Valkama, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

19.09.2023

Asia/3

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 11 - 2.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 4 (jäsen Laura Korpinen)

Jaa-äännet: 11

Pentti Arajärvi, Kati Juva, Björn Månsson, Yaron Nadbornik, Matti Niiranen, Johanna Nuorteva, Nea Nättinen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Meri Valkama, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 11 - 2.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti hyväksytyjen vastaehdotusten osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavasti.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelujohtaja, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi
Hanna Laine, yhteyspäällikkö, puhelin: 310 36172
hanna.e.laine(a)hel.fi

Liitteet

1 Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan muutosohjelma 2023-2025 (sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan 19.9.2023 hyväksymä)

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää käynnistää liitteenä olevan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talouden tasapainottamiseksi vuosille 2023–2025 laaditun muutosohjelman ja sen toimenpiteiden valmistelun.

Esittelijän perustelut

Talous- ja suunnittelujohtaja ***** suunnittelupäällikkö ***** ja yhteyspäällikkö ***** ovat kutsuttuna asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Asian tausta

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta käsitteli 9.5.2023 toimialan toiminnan ja talouden toteumaennusteen helmikuun 2023 tilanteessa. Se oli 71,7 miljoonaa euroa alijäämäinen. Lautakunta kehotti toimialaa valmistelemaan ja tuomaan erikseen päätettäväksi kolmivuotisen muutosohjelman talouden tasapainottamiseksi, ja edellytti, että valmistelussa selvitetään erilaisia toimia tarvittavan sopeutustarpeen saavuttamiseksi.

Muutosohjelman tavoitteeksi asetettiin laadukkaiden sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palveluiden turvaaminen helsinkiläisille. Lautakunta linjasi, että ensisijaisesti tulee hyödyntää keinoja, jotka eivät heikennä palveluja. Ohjelman valmistelussa tulee lisäksi kiinnittää erityisesti huomioita muun muassa johtamiseen ja organisoimiseen ja parhaiden käytäntöjen jakamiseen. Henkilöstörakennetta kehitettäessä on kiinnitettävä huomiota sen varmistamiseen, että tehtäviä hoitaa niihin koulutettu henkilökunta, ja että henkilöstö tekee koulutustaan vastaavaa työtä.

Lisäksi lautakunta totesi, että pitkällä aikavälillä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialaan kohdistuvaan palvelukysyntään vaikuttavat väestön hyvinvointi ja terveys. Tämän vuoksi lautakunta kehotti kaupungin muita toimialoja kiinnittämään huomiota lakisääteisiin tehtäviinsä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi omien toimialojensa osalta.

Talouden sopeuttamiseen tähtäävän muutosohjelman laatimista on edellytetty kaikilta hyvinvointialueilta, Helsingin kaupungilta ja HUS-yhtymältä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 24 §:n tarkoittamissa hyvinvointialueneuvotteluissa. Muutosohjelma on myös edellytys hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen vuosina 2023–2025 myönnetylle valtionavustukselle.

Muutosohjelman laadinnassa on otettu huomioon Helsingin kaupunkistrategia, toimialan palvelustrategia sekä valmisteilla oleva pelastustoi-

men palvelutasopäätös. Lisäksi on otettu huomioon valtion hyvinvointialueille asettamat valtakunnalliset tavoitteet.

Asiaa lautakunnan käsittelyyn tuotaessa arvioidaan, että toimialalle voi kertyä noin 100–200 miljoonaa euroa lisää alijäämää muutosohjelma-kaudella. Arviossa ei ole huomioitu kaikkia toimintaympäristöön ja rahoituspohjaan mahdollisesti vaikuttavia muutoksia. Esimerkiksi vuoden 2023 palkkaratkaisun täysimääräiset vaikutukset ja hallitusohjelman kirjausten vaikutukset eivät ole laskennassa mukana. Vuoden 2024 rahoituspohja selviää 9.10.2023, jolloin valtiovarainministeriö julkaisee vuoden 2024 rahoituslaskelmat.

Muutosohjelman valmistelu ja ehdotus toimeenpanosta

Muutosohjelman valmistelua on esitelty sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnalle 15.8.2023 pidetyssä infotilaisuudessa.

Talouden toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten ja rahoituksen epävarmuuksien vuoksi muutosohjelma on dynaaminen. Tämän vuoksi kiinteää talouden sopeuttamistavoitetta ei asetettaisi.

Muutosohjelman toimenpiteet huomioidaan toimialan talousarvioehdotuksessa 2024 ja taloussuunnitelmassa 2024–2026, niitä tarkennetaan vuosittain toimintasuunnitelmassa ja ohjelman toteutumista seurataan muun muassa talouden ja toiminnan ennusteiden yhteydessä.

Tavoitteena on koota muutosohjelmaan ensimmäisessä vaiheessa toimenpide-ehdotuksia ainakin 100 miljoonan euron sopeuttamiseksi. Lisätoimenpiteitä tullaan valmistelemaan koko ohjelmakauden ajan.

Toimenpiteet tuodaan lautakunnan päätettäväksi pääsääntöisesti tulosbudjetin ja toimintasuunnitelman yhteydessä. Isommissa kokonaisuuksissa asia voidaan valmistella myös erikseen lautakunnan päätettäväksi. Toimenpiteitä tehdään myös osana normaalia operatiivista johtamista.

Muutosohjelman tarkempi valmistelu käynnistetään sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan päätöksellä.

Muutosohjelman sisältö

Muutosohjelman alussa kuvataan asian taustaa, Helsingin kaupungin toimintaympäristöä, muutosohjelman laatimiseen liittyviä taloudellisia reunaehtoja, Uudenmaan erilliskorjausta ja HUS-yhtymää sekä yhtymän sopeutustoimia vuonna 2023. Lisäksi nostetaan esille henkilöstön saatavuus ja riittävyys, joiden toteutumisen varmistaminen on keskeistä muutosohjelman aikana. Toimintaympäristöä kuvataan lisäksi tarkemmin muutosohjelman liitteessä 1.

Talouden tasapainottamiseen tähtäävien toimien lisäksi muutosohjelma sisältää toiminnan sisällölliseen kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä, joilla arvioidaan olevan tuottavuuspotentiaalia.

Muutosohjelman tavoitteet pyritään saavuttamaan:

- lisäämällä toiminnan vaikuttavuutta, kustannustehokkuutta ja tuottavuutta
- keskittymällä lakisääteisiin velvoitteisiin
- lisäämällä tuloja ja
- juurruttamalla taloudellinen näkökulma osaksi toimialan arkea.

Toimenpiteet on ryhmitelty viiden teeman alle. Kunkin palvelukokonaisuuden osalta on esitelty muutamia nostoja etenkin niistä toimista, joiden alustavat kustannusvaikutukset on pystytty laskemaan tai jotka ovat vaikutuksiltaan muutoin merkittäviä.

I Palvelurakenne ja johtaminen koostuu toimenpiteistä, joilla pyritään kehittämään muun muassa asiakkaaksi tulon prosessia ja keventämään palvelurakenteita raskaista ja kalliista hoitomuodoista kevyempiin ja ennaltaehkäiseviin palveluihin.

II Tulojen lisääminen ja palvelutarjonnan määrittäminen, johon pyritään aktiivisella ja monipuolisella edunvalvonnalla valtion suuntaan (rahoitusmalli), asiakasmaksuja mahdollisesti nostamalla ja perimällä maksutulot muilta yhteisöiltä tehokkaasti. Palvelutarjonta määritetään lähtökohtaisesti lain vaatimalle tasolle.

III Palveluverkon kehittäminen ja tilat, jossa tarkoituksena on löytää toiminnallisesti ja taloudellisesti nykyistä onnistuneempia ratkaisuja.

IV Tuotantotapavalinnat ja hankinnat koostuu toimenpiteistä, joilla varmistetaan optimaalisten tuotantotapojen valinta vertailukelpoiseen tietoon perustuen.

V Yhteiset, jossa käsitellään koko toimialalle yhteisiä sopeutustoimia kuten henkilöstöön ja vuokraamisen liittyviä kysymyksiä sekä kaupunkiyhteisiä kysymyksiä.

Teemojen ja niihin liittyvien toimenpide-ehdotusten lisäksi on kuvattu resursseja ja tukitoimia sekä viestintää ja henkilöstön sekä palveluiden käyttäjien osallistamista. Lisäksi on laadittu riskianalyysi.

Muutosohjelman liitteessä kaksi esitetään otsikkotasolla kaikki toimenpiteet, jotka ovat arvioitavana muutosohjelman ensimmäisessä vaiheessa.

Vaikutusten arviointi

19.09.2023

Asia/3

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) edellyttää hyvinvointialueita arvioimaan päätöksentekonsa vaikutukset alueen ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin sekä seuraamaan myös sosiaali-, terveys- pelastustoimen palvelujen vaikuttavuutta.

Talouden tasapainottamisohjelman vaikutusarviointi toteutetaan vaiheittain toimenpiteiden tarkentuessa. Ensimmäisessä vaiheessa vaikutuksia on arvioitu yleisellä tasolla teemakohtaisesti. Toimeenpanovaiheessa arvioidaan yksittäisten toimenpiteiden vaikutuksia hyödyntäen kansallisia arviointilinjauksia. Vaikutusten ja vaikuttavuuden arvioinnissa hyödynnetään kansallisesti yhtenäistettäviä menetelmiä.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelujohtaja, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi
Hanna Laine, yhteyspäällikkö, puhelin: 310 36172
hanna.e.laine(a)hel.fi

Liitteet

1 Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan muutosohjelma 2023-2025

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 12.09.2023 § 173

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 05.09.2023 § 155

§ 184

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talousarvioehdotus vuodelle 2024 ja taloussuunnitelma vuosille 2024–2026

HEL 2023-005194 T 02 02 00

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti hyväksyä liitteen 1 mukaisen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talousarvioehdotuksen vuodelle 2024 ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2024–2026.

Käsittely

Ennen asian käsittelyn aloittamista jäsen Kati Juva ilmoitti olevansa esteellinen hallintolain 28.1 § kohdan 4 (palvelussuhdejääviys) mukaisesti. Jäsen poistui kokouksesta ennen tämän asian käsittelyn aloittamista ja pysyi poistuneena asian käsittelyn ajan. Varajäsen ei osallistunut kokoukseen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta ei katsonut tarpeelliseksi kuul-la asiassa kutsuttuja asiantuntijoita, eivätkä nämä siitä syystä osallistu-neet kokoukseen.

Vastaehdotus 1:

Jäsen Laura Korpinen: Teen vastaehdotuksen, että päätösehdotuksen tekstiä täydennetään seuraavasti:

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää hyväksyä liitteen 1 mukaisen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talousarvioehdotuk-sen vuodelle 2024 ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2024–2026.

Em. ehdotusten jatkosuunnittelussa tulee sairaiden, vanhusten ja vammaisten palveluiden turvaamisen mennä vieraskielisten ja maa-hanmuuttajien erityispalveluiden edelle.

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan päätös syntyi seuraavan ää-nestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Laura Korpinen)

19.09.2023

Asia/4

Jaa-äännet: 10

Pentti Arajärvi, Björn Månsson, Yaron Nadbornik, Matti Niiranen, Johanna Nuorteva, Nea Nättinen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Meri Valkama, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Kati Juva

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 10 - 2 (poissa 1).

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti asiasta esittelijän ehdotuksen mukaisesti.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelujohtaja: 09 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sosiaali- terveys- ja pelastustoimialan talousarvioehdotus 2024 ja taloussuunnitelma 2024-2026
- 2 Vuoden 2024 talousarvioehdotuksen raami sekä talousarvio ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2024_2026 laatimisohteet
- 3 Talonrakennusohjelma 2024-2033
- 4 Irtaimen omaisuuden perushankinnat
- 5 Vuokra- ja osakehanke-ehdotukset vuosille 2024-2033

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Talous- ja suunnittelujohtaja ***** suunnittelupäällikkö ***** ja johtava controller ***** ovat kutsuttuina asiantuntijoina.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talousarvion laadintaa ohjaavat kaupunginhallituksen päättämät 12.6.2023 § 409 kannanotot.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan rahoitus tulee valtiolta, jossa kaupungin vastuuperiaatteen kaltaisesti yleiskatteellinen rahoitus on sidottu kustannustason ja väestökasvun muutokseen sekä lakisääteisten tehtävämuutosten rahoitukseen.

Strategiset painopisteet vuodelle 2024

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan viisi strategista painopistettä vuonna 2024 ovat:

- henkilöstön saatavuus, pysyvyys ja osaaminen
- palvelujen saatavuus ja saavutettavuus
- yhteistyö erikoissairaanhoidon järjestämisessä
- palvelurakenne, tuotantotavat ja kustannusvaikuttavuus
- palvelutarve ja asiakaskokemus.

Peruspalveluiden saatavuutta parannetaan lisäämällä henkilöstön veto- ja pitovoimaa. Henkilöstön pysyvyydellä parannetaan myös hoidon jatkuvuutta. Kilpailukykyinen palkkataso, oman työn hallinta ja vaikutusmahdollisuudet sekä ammattilaisten mahdollisuus kehittyä työssään varmistavat pito- ja vetovoiman työmarkkinoilla. Järjestämisen johtamisen ohella sitoudutaan hyvään esihenkilötyöhön kaikilla organisaation tasoilla. Laadukkaalla esihenkilötyöllä ja työn organisoinnilla lisätään työn mielekkyyttä.

Lisäksi huomioidaan helsinkiläisten ja kaupungin eri alueiden erilaiset lähtökohdat ja tarpeet. Palveluverkkoa kehittäessä varmistetaan, että palvelut ovat riittävän lähellä asukkaita. Huomiota kiinnitetään myös ruotsinkielisten palveluketjujen toimivuuteen, johtamiseen, kielitaitovaatimuksiin, tiedottamiseen ja tiedonkeruuseen. Helsinki panostaa vammaisten ja ikäihmisten laadukkaisiin ja turvallisiin palveluihin ja huomioi omaishoidon yhtenä hoitomuotona. Peruspalvelujen saatavuutta vahvistetaan toimivalla monituottajamallilla ja lisäämällä digipalveluja. Toimialalla toimitaan ennaltaehkäisevästi kaikissa palveluissa ja peruspalveluilla on keskeinen rooli hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämässä. Lakisääteiset määräajat täsmentävät kaupunkistrategian ja palvelustrategian saatavuuden tavoitteita. Lisäksi laaditaan ratkaisuja, jotka turvaavat terveysasemien ja suun terveydenhuollon kii-reettömän hoidon saatavuutta lainsäädännön edellyttämässä määräjaoissa.

Sote-uudistuksen ytimessä on järjestämisen kokonaisuus ja palvelujen yhteensovittaminen. Tavoitteena on perus- ja erityistason palvelujen entistä parempi yhteentoimivuus vahvistamalla yhteistyötä ja kumppanuutta Uudenmaan hyvinvointialueiden ja HUSin kanssa. Erikoissairaanhoidon kustannusten hallinta on keskeisessä roolissa perustason palveluja vahvistettaessa. Toimivat palvelukokonaisuudet ja -ketjut

edellyttävät palvelujen yhteensovittamista. Yhteistyön sujuvuus HUSin kanssa ensihoitopalvelujen tuottamisessa on myös tärkeää. Asiakkaiden palveluketjua johdetaan saumattomana kokonaisuutena riippumatta palveluntuottajasta.

Valtion rahoitusmalli ei huomioi riittävästi Helsingin erityispiirteitä, mikä aiheuttaa haasteita palvelujen järjestämiselle. Edunvalvontaan kiinnitetään erityistä huomiota. Jotta tulevaisuuden asiakastarpeeseen pystytään vastaamaan vaikuttavasti, tulee palvelujen tuottamistavat suunnitella entistä strategisemmin ja järjestelmällisemmin. Eri tuottamistapojen kustannusvertailujen lisäksi on tärkeää kyetä vertailemaan myös palvelujen sisältöjä ja laatua, jotta voidaan varmistaa asukkaiden palvelujen yhdenvertaisuus. Strategista henkilöstösuunnittelua lisätään osana toiminnan ja talouden johtamista. Painotus toimialalla vuonna 2024 on muutosohjelman toimeenpanossa.

Asiakkaiden ja heidän läheistensä kokemukset ohjaavat jatkossa yhä enemmän palvelujen kehittämistä. Asiakkaiden kokemukset palveluista ja niiden hyödyistä ovat keskeinen osa vaikuttavuutta. Asiakkailla ja eri asiakasryhmillä on erilaisia tarpeita, joiden mukaan palveluja ja monialaista yhteistyötä kohdennetaan. Jotta tulevaisuudessa ymmärretään entistä paremmin asukkaiden kokemuksia ja palvelutarvetta, kehitetään ja rakennetaan vuosien 2024–2025 aikana järjestäjän suunnitelmallista tietopohjaa.

Esitys vuoden 2024 talousarvioksi

Talousarvion määrärahat ovat alustavia ja valmisteltu valtiovarainministeriön keväällä julkaiseman rahoituslaskelman mukaan. Valtionvarainministeriö julkaisi ennakkolliset rahoituslaskelmat 31.8.2023 ja tämän hetken tiedon mukaan lopulliset rahoituslaskelmat 9.10.2023. Vuoden 2024 talousarvion määrärahoihin vaikuttaa myös se, että valtionvarainministeriö korjaa vielä vuoden 2023 rahoitusta syksyn aikana lopullisten vuoden 2022 tilinpäätöstietojen pohjalta.

Toimialan toisen virallisen ennusteen mukaan arvioitu alijäämä on noin 24,3 miljoonaa euroa, joka on tasapainotettava vuoden 2026 loppuun mennessä. Kustannustaso ja korkea inflaatio lisäävät ylityspaineen riskiä vuonna 2024. Muutosohjelman suunnitelmaa käsitellään lautakunnan samassa kokouksessa kuin talousarvioehdotusta. Toimenpiteet ja tavoitetasot tarkentuvat toimintasuunnitelmassa, tulosbudjetissa sekä muutosohjelman tarkennetuissa suunnitelmissa syksyn aikana. Vuoden 2023 talousarvion luvut on muokattu vastaamaan keväällä 2023 valtiovarainministeriön julkaisemaa rahoituslaskelmaa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastus- TP 2022 toimiala	TA2023	TAE2024	TS 2025	TS 2026

(milj. euroa)	259,5	189,1	200,1	203,1	198,1
Toimintamenot	-2 644,3	-2 769,8	-2 907,4	-2 994,7	-3 099,7
TOIMINTAKATE	-2 384,8	-2 580,7	-2 707,3	-2 791,6	-2 901,6
Valtion rahoitus	0	2 593,3	2 723,3	2 820,1	2 930,1
Rahoitustulot- ja kulut	0	0	0	0	0
VUOSIKATE	-2 384,8	12,6	16	28,5	28,5
Poistot ja arvonalennukset	13,3	16	16	16	16
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-2 398,1	-3,3	0	0	0
Varausten ja rahastojen muutos	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄ- MÄ/ALIJÄÄMÄ	-2 398,1	-3,3	0	12,5	12,5

Vuoden 2024 arvioitua menokasvua ja ylityspainetta hillitään muutosohjelman toimenpiteillä ja tavoitellaan nollatulosta vuodelle 2024. Vuoden 2023 arvioitu alijäämäinen tilinpäätösennuste, 24,3 miljoonaa euroa, katetaan vuosien 2025 ja 2026 aikana, jolloin molempien vuosien tulos olisi 12,5 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan vuoden 2024 kokonaisraami on 2 923,4 miljoonaa euroa, joka perustuu valtion alustavaan rahoitukseen 2 723,3 miljoonaa euroa ja arvioituihin maksutuottoihin 200,1 miljoonaa euroa.

Menoraami kasvaa yhteensä 5,0 % (137,6 miljoonaa euroa) vuoden 2023 talousarviosta.

Merkittävimmät kustannusten kasvuun vaikuttavat tekijät:

- Palkankorotuksen kustannusvaikutus 50 miljoonaa euroa vuodelle 2024, joka sisältää vuoden 2023 voimaan tulleet korotukset.
- Muu kustannustason nousu 38 miljoonaa euroa.
- HUS-yhtymän maksuosuuden kasvu 35 miljoonaa euroa.
- Valtion rahoituksen kohdistus lakisääteisten veloitteiden lisääntymiseen 12,8 miljoonaa euroa.

Esitys sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan vuoden 2024 talousarvioiksi ja vuosien 2025–2026 taloussuunnitelmaksi on tämän asian liitteenä 1.

Investoinnit ja irtain käyttöomaisuus

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala on laatinut kaupunkitasoisen linjauksen mukaan talonrakennushankkeiden rakentamishankkeen (liite 3).

Sosiaali-, terveys- pelastustoimialan ehdotus irtaimen omaisuuden raamiksi on 9,7 miljoonaa euroa, mikä on 3,5 miljoonaa euroa enemmän kuin kuluvan vuoden irtaimen omaisuuden raami. Irtaimen omaisuuden hankinnat ovat liitteenä 4.

19.09.2023

Asia/4

Ministeriöille vuoden loppuun mennessä toimitettava vuosien 2024-2028 investointisuunnitelma tarkentuu irtaimen omaisuuden investointisuunnitelman ja rakentamishojelman osalta lopulliseen muotoon kaupunginvaltuuston hyväksytyä talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2024-2026.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelujohtaja: 09 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sosiaali- terveys- ja pelastustoimialan talousarvioehdotus 2024 ja taloussuunnitelma 2024-2026_esittelijän muutettu ehdotus
- 2 Vuoden 2024 talousarvioehdotuksen raami sekä talousarvio ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2024_2026 laatimishojheet
- 3 Talonrakennushojelma 2024-2033_esittelijän muutettu ehdotus
- 4 Irtaimen omaisuuden perushankinnat
- 5 Vuokra- ja osakehanke-ehdotukset vuosille 2024-2033_esittelijän muutettu ehdotus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 12.09.2023 § 174

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 05.09.2023 § 156

§ 185

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Veronika Honkasalon ym. talousarvioaloitteesta koskien Symppiksen laajentamista Malmille

HEL 2023-007027 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Veronika Honkasalon ja 17 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että vuoden 2024 talousarvioon varataan riittävä määräraha (noin 0,7 miljoonaa) Symppiksen laajentamiseksi Malmille.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu ja rahoitus

Sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lukien. Helsingin kaupungilla säilyy edelleen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu, mutta Helsinki ei enää kuntarahoita sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen palveluja.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveyshuollon ja pelastustoimen rahoitus muodostuu valtiolta saatavasta yleiskatteellisesta rahoituksesta. Valtiovarainministeriön kohdentaman talousarvion lisäksi toimiala saa tuloja asiakasmaksutuloista ja valtionkorvauksista.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että kaikki sosiaali- ja terveyshuollon, pelastustoimen ja uuden HUS-kuntayhtymän menot ja kustannuksia kasvattavat muutokset on kyettävä rahoittamaan edellä mainitulla rahoituksella.

Symppiksen laajentaminen Malmille

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että päihdeettömyyttä tukevia ja päihdehaittoja vähentäviä sosiaali- ja terveystalouden palveluja tarjotaan ja kehitetään Helsingissä kansallisten hoitosuosituksen ja päihdepalveluja koskevien laatusuosituksen mukaisesti yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Helsingissä päihdetyön kokonaisuuteen sisältyy ennaltaehkäisevä työ, päihdeongelmien hoito ja kuntoutuspalvelut. Osa palveluista on kynnyksettömiä tai liikkuvia ja etsiviä. Hoito aloitetaan sen tahon aloitteesta, jossa asia tulee esille, ja koko hoitoverkostoa käytetään tarkoituksenmukaisesti. Päihdepalveluja kehitetään ja palvelujen

kapasiteettia lisätään hallitusti ja määrätietoisesti talousraamin puitteis-
sa.

Päihdepalvelujen matalan kynnyksen päiväkeskus Symppikset tarjoavat terveys- ja sosiaalineuvontaa Itäkeskuksessa, Kontulassa ja Sörnäisissä. Symppiksen liikkuva terveysneuvonta tarjoaa palveluja vuoropäivinä Herttoniemessä, Malmilla, Puistolassa, Kannelmäessä, Sörnäisissä, Pasilassa, Vuosaarella, Pihlajamäessä ja Etelä-Haagassa. Malmilla palvelua on tarjolla kaksi kertaa viikossa. Oma Stadi -hankkeen jalkautuvaa päihdetyötä tekevä sairaanhoitaja vahvistaa keskisen alueen liikkuvaa työtä.

Vuonna 2022 Symppiksissä asioi noin 6 000 eri asiakasta, joista liikkuvan terveysneuvonnan Malmin pysäkeillä noin 500 asiakasta.

Asunnottomille asiakkaille matalan kynnyksen palveluja tarjotaan Hietaniemenkadun palvelukeskuksessa. Auroran päiväkeskus tarjoaa palveluja hiv-tartunnan saaneille huumeiden käyttäjille ja ehkäisee hiv-tartunnan leviämistä huumeiden käyttäjien keskuudessa. Sosiaalityöntekijöiden palveluja tarjotaan sosiaali- ja kriisipäivystyksen poliisisosiaalityönä Pasilan ja Malmin poliisitaloissa.

Helsingissä tehdään laajasti myös etsivää asiakastyötä eri tahojen toimesta. Helsingissä toimii vahva kaupungin ja järjestöjen muodostama liikkuvan kenttätyön verkosto.

Aikuissosiaalityön etsivä lähityö toimii kaduilla, ostoskeskuksissa, asukastiloissa ja muissa julkisissa tiloissa. Se neuvoo ja ohjaa sekä tarvittaessa saattaa avun tarpeessa olevia henkilöitä palvelujen piiriin. Lisäksi useat päihde- ja asumispalvelujen tuottajat, järjestöt sekä vertais-toimijat tekevät päihteidenkäyttäjien elinympäristössä liikkuvaa haittoja vähentävää työtä. Esimerkiksi asumisen tuen monialaisessa ja jalkautuvassa asunnottomuustyössä on yhdeksän työntekijän tiimi, joka tekee etsivää työtä yhdessä Diakonissalaitoksen jalkautuvan päihdetyön Tukialus-hankkeen ja Tukikohta ry:n Etsivä löytää -hankkeen kanssa. Myös A-klinikkasäätiön Katuklinikka, Tukikohta ry:n Osis sekä Huumeista ry:n ja Kukunori ry:n Huudikoutsit tekevät etsivää työtä.

Päihdepalvelujen Jelppi tekee jalkautuvaa neuvontaa, ohjausta, päihde- ja riippuvuustyön erityispalvelujen palvelutarpeen arviointia ja saattaa asiakkaita tarvitsemiinsa palveluihin. Jelpissä keskustelutukea saa sekä ammattilaiselta että vertaiselta. Päihdepoliklinikan vastaanotolle pääsee ilman ennakkoyhteydenottoa tai ajanvarausta 1.9.2023 alkaen joka arkipäivä kello 8.30–15.30. Päihdepoliklinikka tarjoaa myös hoidon tarpeen arviointia, neuvontaa, ohjausta ja konsultaatiota puhelimitse.

Helsingin päihdepalvelut toimii aktiivisesti jalkautuvien palvelujen verkostossa, pääkaupunkiseudun ympäristö- ja oppilaitosyhteistyössä, erilaisissa kaupungin turvallisuus-, yrittäjä- ja paikallistoimijaverkostoissa sekä muissa viranomaisverkostoissa, kuten poliisin kanssa tehtävässä yhteistyössä. Päihdepalvelut on mukana laajasti myös erilaisissa vapaaehtois- ja ammattilaisverkostoissa sekä kansallisessa ja kansainvälisessä verkosto- ja tutkimusyhteistyössä. Helsinki on esittänyt huumeiden käyttöhuoneen kokeilun oikeuttavan erillislain säätämistä.

Päihdepalveluja kehitetään ja palvelujen kapasiteettia lisätään hallitusti ja määrätietoisesti. Itäkeskuksessa sijaitsevalle päihde- ja mielenterveysasiakkaiden terveys- ja sosiaalineuvontapiste Symppikselle pyritään vuokraamaan uudet tilat. Nykyisistä tiloista Turunlinnantie 14 A:ssa joudutaan luopumaan vuoden 2023 loppuun mennessä. Sopivien tilojen löytäminen on haasteellista toiminnan luonteen vuoksi. Päihdepalvelut etsii tapoja kehittää edelleen nykyisiä liikkuvia palveluja, joille erillisiä tiloja ei tarvita. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että laki edellyttää hyvinvointialueita järjestämään päiväkeskuspalvelut, ja jo olemassa olevien Symppisten toimintaedellytykset on turvattava myös jatkossa. Lain mukaan päiväkeskusten on tarjottava esimerkiksi peseytymismahdollisuutta, mitä ei liikkuvien palveluiden avulla pystytä toteuttamaan. Liikkuvilla palveluilla ei pidä pyrkiä korvaamaan tärkeää päiväkeskustoimintaa. Lautakunta toteaa, että Helsingin on tehtävä tarvittavat toimenpiteet Symppisten toiminnan turvaamiseksi ja alueellisen kattavuuden varmistamiseksi.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Päihdeongelmat on merkittävä riski yksilölle, hänen läheisilleen ja yhteiskunnalle. Monipuolinen, joustava ja selkeä sekä eri tahojen väliseen yhteistyöhön perustuva palvelujärjestelmä tukee päihdeongelmaisen asiakkaan kokonaisvaltaista hoitoa ja kuntoutusta.”

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Meri Valkama: Lisätään Symppiksen laajentaminen Malmille -otsikon alaiseen viimeisen kappaleen loppuun: "Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että laki edellyttää hyvinvointialueita järjestämään päiväkeskuspalvelut, ja jo olemassa olevien Symppisten toimintaedellytykset on turvattava myös jatkossa. Lain mukaan päiväkeskusten on tarjottava esimerkiksi peseytymismahdollisuutta, mitä ei liikkuvien palveluiden avulla pystytä toteuttamaan. Liikkuvilla palveluilla ei pidä pyrkiä korvaamaan tärkeää päiväkeskustoimintaa. Lautakunta to-

19.09.2023

Asia/5

teaa, että Helsingin on tehtävä tarvittavat toimenpiteet Symppisten toiminnan turvaamiseksi ja alueellisen kattavuuden varmistamiseksi.”

Kannattaja: jäsen Johanna Nuorteva

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Meri Valkama)

Jaa-äännet: 2
Laura Korpinen, Mikko Paunio

Ei-äännet: 11
Pentti Arajärvi, Kati Juva, Björn Månsson, Yaron Nadbornik, Matti Niiranen, Johanna Nuorteva, Nea Nättinen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Meri Valkama, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi jäsen Meri Valkaman vastaehdotuksen äänin 11 - 2.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi asiasta vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite Honkasalo Veronika 24.5.2023 Symppiksen laajentaminen Malmille

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle valtuutettu Veronika Honkasalon ja 17 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että vuoden 2024 talousarvioon varataan riittävä määräraha (noin 0,7 miljoonaa) Symppiksen laajentamiseksi Malmille.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu ja rahoitus

Sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lukien. Helsingin kaupungilla säily edelleen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu, mutta Helsinki ei enää kuntarahoita sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen palveluja.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveyshuollon ja pelastustoimen rahoitus muodostuu valtiolta saatavasta yleiskatteellisesta rahoituksesta. Valtiovarainministeriön kohdentaman talousarvion lisäksi toimiala saa tuloja asiakasmaksutuloista ja valtionkorvauksista.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että kaikki sosiaali- ja terveyshuollon, pelastustoimen ja uuden HUS-kuntayhtymän menot ja kustannuksia kasvattavat muutokset on kyettävä rahoittamaan edellä mainitulla rahoituksella.

Symppiksen laajentaminen Malmille

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että päihteettömyyttä tukevia ja päihdehaittoja vähentäviä sosiaali- ja terveystalouden palveluja tarjotaan ja kehitetään Helsingissä kansallisten hoitosuosituksen ja päihdepalveluja koskevien laatusuosituksen mukaisesti yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Helsingissä päihdetyön kokonaisuuteen sisältyy ennaltaehkäisevä työ, päihdeongelmien hoito ja kuntoutuspalvelut. Osa palveluista on kynnyksettömiä tai liikkuvia ja etsiviä. Hoito aloitetaan sen tahon aloitteesta, jossa asia tulee esille, ja koko hoitoverkostoa käytetään tarkoituksenmukaisesti. Päihdepalveluja kehitetään ja palvelujen kapasiteettia lisätään hallitusti ja määrätietoisesti talousraamin puitteissa.

Päihdepalvelujen matalan kynnyksen päiväkeskus Symppiokset tarjoavat terveys- ja sosiaalineuvontaa Itäkeskuksessa, Kontulassa ja Sörnäisissä. Symppiksen liikkuva terveysneuvonta tarjoaa palveluja vuoropäivinä Herttoniemessä, Malmilla, Puistolassa, Kannelmäessä, Sörnäisissä, Pasilassa, Vuosaarella, Pihlajamäessä ja Etelä-Haagassa. Malmilla palvelua on tarjolla kaksi kertaa viikossa. Oma Stadi -

hankkeen jalkautuvaa päihdetyötä tekevä sairaanhoitaja vahvistaa keskisen alueen liikkuvaa työtä.

Vuonna 2022 Sympiksissä asioi noin 6 000 eri asiakasta, joista liikkuvan terveysneuvonnan Malmin pysäkeillä noin 500 asiakasta.

Asunnottomille asiakkaille matalan kynnyksen palveluja tarjotaan Hietaniemenkadun palvelukeskuksessa. Auroran päiväkeskus tarjoaa palveluja hiv-tartunnan saaneille huumeiden käyttäjille ja ehkäisee hiv-tartunnan leviämistä huumeiden käyttäjien keskuudessa. Sosiaalityöntekijöiden palveluja tarjotaan sosiaali- ja kriisipäivystyksen poliisisosiaalityönä Pasilan ja Malmin poliisitaloissa.

Helsingissä tehdään laajasti myös etsivää asiakastyötä eri tahojen toimesta. Helsingissä toimii vahva kaupungin ja järjestöjen muodostama liikkuvan kenttätyön verkosto.

Aikuissosiaalityön etsivä lähityö toimii kaduilla, ostoskeskuksissa, asukastiloissa ja muissa julkisissa tiloissa. Se neuvoo ja ohjaa sekä tarvittaessa saattaa avun tarpeessa olevia henkilöitä palvelujen piiriin. Lisäksi useat päihde- ja asumispalvelujen tuottajat, järjestöt sekä vertais-toimijat tekevät päihdeikäyttäjien elinympäristössä liikkuvaa haittoja vähentävää työtä. Esimerkiksi asumisen tuen monialaisessa ja jalkautuvassa asunnottomuustyössä on yhdeksän työntekijän tiimi, joka tekee etsivää työtä yhdessä Diakonissalaitoksen jalkautuvan päihdetyön Tukialus-hankkeen ja Tukikohta ry:n Etsivä löytää -hankkeen kanssa. Myös A-klinikkasäätiön Katuklinikka, Tukikohta ry:n Osis sekä Huumeista ry:n ja Kukunori ry:n Huudikoutsit tekevät etsivää työtä.

Päihdepalvelujen Jelppi tekee jalkautuvaa neuvontaa, ohjausta, päihde- ja riippuvuustyön erityispalvelujen palvelutarpeen arviointia ja saattaa asiakkaita tarvitsemiinsa palveluihin. Jelpissä keskustelutukea saa sekä ammattilaiselta että vertaiselta. Päihdepoliklinikan vastaanotolle pääsee ilman ennakkoyhteydenottoa tai ajanvarausta 1.9.2023 alkaen joka arkipäivä kello 8.30–15.30. Päihdepoliklinikka tarjoaa myös hoidon tarpeen arviointia, neuvontaa, ohjausta ja konsultaatiota puhelimitse.

Helsingin päihdepalvelut toimii aktiivisesti jalkautuvien palvelujen verkostossa, pääkaupunkiseudun ympäristö- ja oppilaitosyhteistyössä, erilaisissa kaupungin turvallisuus-, yrittäjä- ja paikallistoimijaverkostoissa sekä muissa viranomaisverkostoissa, kuten poliisin kanssa tehtävässä yhteistyössä. Päihdepalvelut on mukana laajasti myös erilaisissa vapaaehtois- ja ammattilaisverkostoissa sekä kansallisessa ja kansainvälisessä verkosto- ja tutkimusyhteistyössä. Helsinki on esittänyt huumeiden käyttöhuoneen kokeilun oikeuttavan erillislain säätämistä.

19.09.2023

Asia/5

Päihdepalveluja kehitetään ja palvelujen kapasiteettia lisätään hallitusti ja määrätietoisesti. Itäkeskuksessa sijaitsevalle päihde- ja mielenterveysasiakkaiden terveys- ja sosiaalineuvontapiste Symppikselle pyritään vuokraamaan uudet tilat. Nykyisistä tiloista Turunlinnantie 14 A:ssa joudutaan luopumaan vuoden 2023 loppuun mennessä. Sopivien tilojen löytäminen on haasteellista toiminnan luonteen vuoksi. Päihdepalvelut etsii tapoja kehittää edelleen nykyisiä liikkuvia palveluja, joille erillisiä tiloja ei tarvita.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Päihdeongelmat on merkittävä riski yksilölle, hänen läheisilleen ja yhteiskunnalle. Monipuolinen, joustava ja selkeä sekä eri tahojen väliseen yhteistyöhön perustuva palvelujärjestelmä tukee päihdeongelmaisen asiakkaan kokonaisvaltaista hoitoa ja kuntoutusta.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Veronika Honkasalon ja 17 muun valtuutetun talousarvioaloitteesta koskien Symppiksen laajentamista Malmille. Lausuntoa on pyydetty 19.9.2023 mennessä.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite Honkasalo Veronika 24.5.2023 Symppiksen laajentaminen Malmille

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 12.09.2023 § 175

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 05.09.2023 § 158

§ 186

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Alviina Alametsän talousarvioaloitteesta koskien perhetuen ja pariterapian saatavuutta

HEL 2023-007041 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Alviina Alametsän talousarvioaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Aloitteessa esitetään talousarvioon lisättävän määräraha, jolla taataan sitä tarvitseville helsinkiläisille vanhemmille 10 kerran maksuton pariterapia matalalla kynnyksellä. Lisäksi aloitteessa todetaan, että mielen-terveyden tukipalveluita on lisättävä kaikenlaisille perheille ja yksinhuoltajille. Aloitteessa esitetään myös, että kotipalvelua tulisi saada synnytyksen jälkeen matalalla kynnyksellä, yhdellä puhelinsoitolla tai nettiajanvarauksella tarpeen mukaan. Aloitteen mukaan on tarpeen selvittää, voisiko kotipalvelua tarjota maksuttomasti myös nykyisiä kriteereitä ja lastensuojelun asiakkuutta laajemmin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu ja rahoitus

Sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lukien. Helsingin kaupungilla säilyy edelleen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu, mutta Helsinki ei enää kuntarahoita sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen palveluja.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen rahoitus muodostuu valtiolta saatavasta yleiskatteellisesta rahoituksesta. Valtiovarainministeriön kohdentaman talousarvion lisäksi toimiala saa tuloja asiakasmaksutuloista ja valtionkorvauksista.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja uuden HUS-kuntayhtymän menot ja kustannuksia kasvattavat muutokset on kyettävä rahoittamaan edellä mainitulla rahoituksella.

Pari- ja perhesuhteiden tukeminen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla

Pari- ja perhesuhteisiin liittyvä neuvonta ja tuki on osa hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvaa kasvatus- ja perheneuvontaa (sosiaalihuoltolaki 1301/2014, 26 §). Parisuhdetta vahvistamalla voidaan tu-

kea toimivaa vanhemmuutta ja edistää lapsen ja koko perheen hyvinvointia. Työskentely kasvatus- ja perheneuvonnassa perustuu sosiaalihuoltolain mukaiseen palvelutarpeen arviointiin ja sen pohjalta laadittavaan asiakassuunnitelmaan. Kasvatus- ja perheneuvonnan lisäksi parija perhesuhteita tuetaan perhekeskuksissa myös muilla sosiaalihuollon lapsiperheiden palvelutehtävään kuuluvilla palveluilla sekä lapsiperheille suunnatuilla terveydenhuollon palveluilla.

Helsingissä pariterapia on hallinnollisesti oma työyksikkö. Työyksikkö palvelee vuosittain noin 650–700 pariskuntaa. Palvelu on kaikille asiakkaille maksutonta. Käyntikertojen ja palvelun kiireellisyyden tarve arvioidaan tapauskohtaisesti asiakkaiden yksilölliseen tarpeeseen perustuen. Keskimäärin pariterapian asiakkaita tavataan kuusi kertaa. Jos kaikkia asiakkaita tavattaisiin 10 kertaa, tämä tarkoittaisi noin 70 prosentin kasvua vuosittaiseen käyntimäärään, kustannusvaikutuksen ollessa noin 550 000 euroa. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta katsoo, että palvelua tulee jatkossakin tarjota asiakkaan tuen tarpeeseen ja ammattilaisen arvioon perustuen.

Matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuuden parantaminen on sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan keskeinen tavoite vuosille 2024–2025. Terapiat etulinjaan -hankkeessa tavoitteena on painopisteen siirtäminen perustason interventioihin siten, että nopeasti saavutettavia psykososiaalisia hoitoja on kaikkien saatavilla. Menetelminä on kehitetty muun muassa erilaisia lyhytinterventioita sekä ohjattua omahoitoa. Hanke on alkanut osana Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmaa, ja kehittäminen jatkuu EU:n kertaluontoisella elpymisvälineellä rahoitettavassa kestävä kasvun ohjelmaan (RRP) kuuluvassa hankkeessa vuosina 2024–2025. Kehittämiseen on varattu hankerahoitusta 1,686 miljoonaa euroa. Lapsiperheille kohdennettuja mielenterveyttä tukevia menetelmiä toteutetaan muun muassa perheneuvolassa, lapsiperheiden sosiaali-ohjauksessa, neuvolan psykologipalveluissa ja terapeuttisessa vauvaperhetyössä. Myös eroperheiden palvelukokonaisuutta kehitetään erillisellä RRP-hankerahoituksella. Lisäksi aikuisuuden tukea lapsiperheissä vahvistetaan aikuissosiaalityön palveluna osana perhekeskustoimintaa.

Pariterapiaan osoitettavia lisämäärärahoja ei ole huomioitu valmisteilla olevassa valtion talousarvioehdotuksessa. Palveluun osoitettavat määrärahat ja mahdolliset menolisäykset tulee järjestyä valtiovarainministeriön osoittamasta yleiskatteellisesta rahoituksesta. Ensisijaisesti tulee turvata toimialan järjestämisvastuulla olevat palvelut lain vaatimalla vähimmäistasolla. Lautakunta toivoo kuitenkin, että toimialalla selvitetään sellaisia rakenteellisia toimenpiteitä, jotka auttavat pariterapiaan pääsemisen jonotusaikojen lyhentämistä.

Lapsiperheiden kotipalvelu perheiden tukena

Lapsiperheiden kotipalvelu on myös sosiaalihuoltolain (1301/2014, 18a §) mukainen palvelu, jonka asiakkaaksi tullaan asiakkaan yhteydenoton, hakemuksen tai muun vireille tulon myötä. Asian tullessa vireille asiakkaalla on oikeus sosiaalihuollon palvelutarpeen arviointiin. Yhteydenotto lapsiperheiden kotipalvelun asiakasohjaukseen onnistuu puhelimitse, jolloin asiakkaan palvelutarve voidaan arvioida ensikontaktissa. Vaihtoehtoisesti palveluun ohjaututaan lapsiperheiden sosiaalineuvonnan kautta puhelimitse tai sähköisesti Maisan tai Tarvitsen apua -napin kautta.

Kotipalvelun käynnin varaaminen itsenäisesti on teknisesti mahdollista Maisan kautta. Tällainen käytäntö edellyttäisi kuitenkin prosessikehittämistä, jotta ammattilainen voisi arvioinnin perusteella tehdä asiakkaalle digitaalisen ajanvarausluvan.

Lapsiperheiden kotipalvelua myönnetään toimintakykyä alentavan syyn tai perhe- ja elämäntilanteen perusteella. Työskentely perustuu vanhemmuuden tukemiseen ja perheen omien voimavarojen vahvistamiseen. Vauvaperheet ohjautuvat lapsiperheiden kotipalveluun usein esimerkiksi neuvolassa havaitun tarpeen myötä. Tyypillisesti palvelu käynnistyy synnytyksen jälkeen, jos perheessä on ollut monikkoraskaus tai jos vauva on syntynyt sektiolla tai jos synnyttänyt on itsellinen äiti tai perhe ilman tukiverkostoa. Usein suunnitelmaa tehdään ennakkoivasti jo raskauden aikana. Palvelun kiireellisyys arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Lapsiperheiden kotipalvelun omassa toiminnassa tehdään vuosittain noin 20 000 asiakaskäyntiä. Helsingissä syntyy vuosittain yli 6000 vauvaa, ja esimerkiksi yksi asiakaskäynti (2–3 tuntia) jokaiseen vauvaperheeseen kasvattaisi kokonaiskäyntimäärää arvion mukaan noin 25 prosenttia. Tähän vastaaminen edellyttäisi arvion mukaan 16 uutta perheyöntekijän vakanssia kustannusvaikutuksen ollessa noin 600 000 euroa.

Lapsiperheiden kotipalvelu on maksutonta paitsi lastensuojelun myös lapsiperheiden monitoimijaisen palvelutarpeen arvioinnin, perhesosiaalityön ja vammaisten sosiaalityön asiakkuudessa oleville lapsiperheille, joissa kotipalvelun työskentely perustuu sosiaalityöntekijän tekemään arvioon (sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 2.5.2017 § 122). Lisäksi asiakkaalle voidaan tehdä päätös palvelun maksuttomuudesta yksilölliseen harkintaan perustuen. Muissa tapauksissa säännöllisestä kotipalvelusta perittävä asiakasmaksu määräytyy asiakkaan maksukyvyn, palvelutuntien määrän ja perheen koon mukaan (laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/1992, 2 §, 10e §). Helsingissä

19.09.2023

Asia/6

lapsiperheiden jatkuvasta ja säännöllisestä kotipalvelusta peritään tällä hetkellä lain sallimaa tasoa alhaisempi asiakasmaksu. Tilapäisen lapsiperheiden kotipalvelun osalta peritään käynnin pituuden mukaan määräytyvä kohtuullinen käyntikohtainen maksu.

Lapsiperheiden kotipalvelusta saatavat asiakasmaksutulot olivat vuonna 2022 noin 79 000 euroa. Asiakasmaksutulot ovat yhä keskeisempi osa sosiaali- ja terveystalouden rahoituspohjaa, eikä maksuttoman lapsiperheiden kotipalvelun laajentamista ole huomioitu talousarvioehdotuksessa. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta katsoo, että valtaosa haavoittuvassa asemassa olevista perheistä on jo nykyisellään oikeutettuja maksuttomaan kotipalveluun.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Lapsiperheiden tukeminen oikea-aikaisesti on lasten ja perheiden hyvinvoinnin kannalta keskeistä. Vanhemmuutta tukemalla voidaan edistää lasten suotuisaa kehitystä ja kasvuolosuhteiden turvallisuutta. Kaupunkistrategian mukaisesti Helsinki panostaa varhaisen vaiheen lapsiperheiden tukemiseen. Lapsiperheiden hyvinvointia tuetaan perheen vuorovaikutussuhteita vahvistamalla sekä tarjoamalla muita tukipalveluja perheiden arjen ja toimintakyvyn tueksi."

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Kati Juva: Lisäys Pari- ja perhesuhteiden tukeminen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla -otsikon alaiseen viimeisen kappaleen loppuun: "Lautakunta toivoo kuitenkin, että toimialalla selvitetään sellaisia rakenteellisia toimenpiteitä, jotka auttavat pariterapiaan pääsemisen jonotusaikojen lyhentämistä."

Kannattaja: jäsen Johanna Nuorteva

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi asiasta vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Terhi Tuominiemi-Lilja, perheiden erityispalvelujen päällikkö, puhelin: 310 55634
terhi.tuominiemi-lilja(a)hel.fi

Heidi Långström-Karhapää, vs. neuvolan ja lapsiperheiden kotipalvelun päällikkö, puhelin: 310 50428

heidi.langstrom-karhapaa(a)hel.fi

Terja Hannola, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 39043

terja.hannola(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Talousarvioaloite, perhetuen ja pariterapian saatavuus, Alametsä Alviina

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle valtuutettu Alviina Alametsän talousarvioaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Aloitteessa esitetään talousarvioon lisättävän määräraha, jolla taataan sitä tarvitseville helsinkiläisille vanhemmille 10 kerran maksuton pariterapia matalalla kynnyksellä. Lisäksi aloitteessa todetaan, että mielen-terveyden tukipalveluita on lisättävä kaikenlaisille perheille ja yksinhuoltajille. Aloitteessa esitetään myös, että kotipalvelua tulisi saada synnytyksen jälkeen matalalla kynnyksellä, yhdellä puhelinsoitolla tai nettiajanvarauksella tarpeen mukaan. Aloitteen mukaan on tarpeen selvittää, voisiko kotipalvelua tarjota maksuttomasti myös nykyisiä kriteereitä ja lastensuojelun asiakkuutta laajemmin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämismääräyksen ja rahoitus

Sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämismääräyksen siirtyi kunnilta hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta lukien. Helsingin kaupungilla säilyy edelleen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämismääräyksen, mutta Helsinki ei enää kunnarahoita sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen palveluja.

Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen rahoitus muodostuu valtiolta saatavasta yleiskatteellisesta rahoituksesta. Valtiovarainministeriön kohdentaman talousarvion lisäksi toimiala saa tuloja asiakasmaksutuloista ja valtionkorvauksista.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja uuden HUS-kuntayhtymän menot ja kustannuksia kasvattavat muutokset on kyettävä rahoittamaan edellä mainitulla rahoituksella.

Pari- ja perhesuhteiden tukeminen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla

Pari- ja perhesuhteisiin liittyvä neuvonta ja tuki on osa hyvinvointialueen järjestämistä kuuluva kasvatus- ja perheneuvontaa (sosiaalihuoltolaki 1301/2014, 26 §). Parisuhdetta vahvistamalla voidaan tukea toimivaa vanhemmuutta ja edistää lapsen ja koko perheen hyvinvointia. Työskentely kasvatus- ja perheneuvonnassa perustuu sosiaalihuoltolain mukaiseen palvelutarpeen arviointiin ja sen pohjalta laadittavaan asiakassuunnitelmaan. Kasvatus- ja perheneuvonnan lisäksi pari- ja perhesuhteita tuetaan perhekeskuksissa myös muilla sosiaalihuollon lapsiperheiden palvelutehtävään kuuluvilla palveluilla sekä lapsiperheille suunnatuilla terveydenhuollon palveluilla.

Helsingissä pariterapia on hallinnollisesti oma työyksikkö. Työyksikkö palvelee vuosittain noin 650–700 pariskuntaa. Palvelu on kaikille asiakkaille maksutonta. Käyntikertojen ja palvelun kiireellisyyden tarve arvioidaan tapauskohtaisesti asiakkaiden yksilölliseen tarpeeseen perustuen. Keskimäärin pariterapian asiakkaita tavataan kuusi kertaa. Jos kaikkia asiakkaita tavattaisiin 10 kertaa, tämä tarkoittaisi noin 70 prosentin kasvua vuosittaiseen käyntimäärään, kustannusvaikutuksen ollessa noin 550 000 euroa. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta katsoo, että palvelua tulee jatkossakin tarjota asiakkaan tuen tarpeeseen ja ammattilaisen arvioon perustuen.

Matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuuden parantaminen on sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan keskeinen tavoite vuosille 2024–2025. Terapiat etulinjaan -hankkeessa tavoitteena on painopisteen siirtäminen perustason interventioihin siten, että nopeasti saavutettavia psykososiaalisia hoitoja on kaikkien saatavilla. Menetelminä on kehitetty muun muassa erilaisia lyhytinterventioita sekä ohjattua omahoitoa. Hanke on alkanut osana Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmaa, ja kehittäminen jatkuu EU:n kertaluontoisella elpymisvälineellä rahoitettavassa kestävä kasvun ohjelmaan (RRP) kuuluvassa hankkeessa vuosina 2024–2025. Kehittämiseen on varattu hankerahoitusta 1,686 miljoonaa euroa. Lapsiperheille kohdennettuja mielenterveyttä tukevia menetelmiä toteutetaan muun muassa perheneuvolassa, lapsiperheiden sosiaaliohjauksessa, neuvolan psykologipalveluissa ja terapeuttisessa vauvaperhetyössä. Myös eroperheiden palvelukokonaisuutta kehitetään erillisellä RRP-hankerahoituksella. Lisäksi aikuisuuden tukea lapsiperheissä vahvistetaan aikuissosiaalityön palveluna osana perhekeskustoimintaa.

Pariterapiaan osoitettavia lisämäärärahoja ei ole huomioitu valmisteilla olevassa valtion talousarvioehdotuksessa. Palveluun osoitettavat määrärahat ja mahdolliset menolisäykset tulee järjestää valtiovarainministeriön osoittamasta yleiskatteellisesta rahoituksesta. Ensisijaisesti tulee

turvata toimialan järjestämisvastuulla olevat palvelut lain vaatimalla vähimmäistasolla.

Lapsiperheiden kotipalvelu perheiden tukena

Lapsiperheiden kotipalvelu on myös sosiaalihuoltolain (1301/2014, 18a §) mukainen palvelu, jonka asiakkaaksi tullaan asiakkaan yhteydenottoon, hakemuksen tai muun vireille tulon myötä. Asian tullessa vireille asiakkaalla on oikeus sosiaalihuollon palvelutarpeen arviointiin. Yhteydenotto lapsiperheiden kotipalvelun asiakasohjaukseen onnistuu puhelimitse, jolloin asiakkaan palvelutarve voidaan arvioida ensikontaktissa. Vaihtoehtoisesti palveluun ohjaututaan lapsiperheiden sosiaalivonnan kautta puhelimitse tai sähköisesti Maisan tai Tarvitsen apuna -napin kautta.

Kotipalvelun käynnin varaaminen itsenäisesti on teknisesti mahdollista Maisan kautta. Tällainen käytäntö edellyttäisi kuitenkin prosessikehittämistä, jotta ammattilainen voisi arvioinnin perusteella tehdä asiakkaalle digitaalisen ajanvarausluvan.

Lapsiperheiden kotipalvelua myönnetään toimintakykyä alentavan syyn tai perhe- ja elämäntilanteen perusteella. Työskentely perustuu vanhemmuuden tukemiseen ja perheen omien voimavarojen vahvistamiseen. Vauvaperheet ohjautuvat lapsiperheiden kotipalveluun usein esimerkiksi neuvolassa havaitun tarpeen myötä. Tyypillisesti palvelu käynnistyy synnytyksen jälkeen, jos perheessä on ollut monikkoraskaus tai jos vauva on syntynyt sektiolla tai jos synnyttänyt on itsellinen äiti tai perhe ilman tukiverkostoa. Usein suunnitelmaa tehdään ennakkoivasti jo raskauden aikana. Palvelun kiireellisyys arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Lapsiperheiden kotipalvelun omassa toiminnassa tehdään vuosittain noin 20 000 asiakaskäyntiä. Helsingissä syntyy vuosittain yli 6000 vauvaa, ja esimerkiksi yksi asiakaskäynti (2–3 tuntia) jokaiseen vauvaperheeseen kasvattaisi kokonaiskäyntimäärää arvion mukaan noin 25 prosenttia. Tähän vastaaminen edellyttäisi arvion mukaan 16 uutta perheyöntekijän vakanssia kustannusvaikutuksen ollessa noin 600 000 euroa.

Lapsiperheiden kotipalvelu on maksutonta paitsi lastensuojelun myös lapsiperheiden monitoimijaisen palvelutarpeen arvioinnin, perhesosiaalityön ja vammaisten sosiaalityön asiakkuudessa oleville lapsiperheille, joissa kotipalvelun työskentely perustuu sosiaalityöntekijän tekemään arvioon (sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 2.5.2017 § 122). Lisäksi asiakkaalle voidaan tehdä päätös palvelun maksuttomuudesta yksilölliseen harkintaan perustuen. Muissa tapauksissa säännöllisestä kotipalvelusta perittävä asiakasmaksu määräytyy asiakkaan maksukyvyyn,

19.09.2023

Asia/6

palvelutuntien määrän ja perheen koon mukaan (laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/1992, 2 §, 10e §). Helsingissä lapsiperheiden jatkuvasta ja säännöllisestä kotipalvelusta peritään tällä hetkellä lain sallimaa tasoa alhaisempi asiakasmaksu. Tilapäisen lapsiperheiden kotipalvelun osalta peritään käynnin pituuden mukaan määrättyä kohtuullinen käyntikohtainen maksu.

Lapsiperheiden kotipalvelusta saatavat asiakasmaksutulot olivat vuonna 2022 noin 79 000 euroa. Asiakasmaksutulot ovat yhä keskeisempi osa sosiaali- ja terveystalouden rahoitus pohjaa, eikä maksuttoman lapsiperheiden kotipalvelun laajentamista ole huomioitu talousarvioehdotuksessa. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta katsoo, että valtaosa haavoittuvassa asemassa olevista perheistä on jo nykyisellään oikeutettuja maksuttomaan kotipalveluun.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Lapsiperheiden tukeminen oikea-aikaisesti on lasten ja perheiden hyvinvoinnin kannalta keskeistä. Vanhemmuutta tukemalla voidaan edistää lasten suotuisaa kehitystä ja kasvuolosuhteiden turvallisuutta. Kaupunkistrategian mukaisesti Helsinki panostaa varhaisen vaiheen lapsiperheiden tukemiseen. Lapsiperheiden hyvinvointia tuetaan perheen vuorovaikutussuhteita vahvistamalla sekä tarjoamalla muita tukipalveluja ja perheiden arjen ja toimintakyvyn tueksi.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Alviina Alametsän talousarvioaloitteesta koskien perhetuen ja pariterapian saatavuutta. Lausuntoa on pyydetty 19.9.2023 mennessä.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Terhi Tuominiemi-Lilja, perheiden erityispalvelujen päällikkö, puhelin: 310 55634
terhi.tuominiemi-lilja(a)hel.fi
Heidi Långström-Karhapää, vs. neuvolan ja lapsiperheiden kotipalvelun päällikkö, puhelin: 310 50428
heidi.langstrom-karhapaa(a)hel.fi
Terja Hannola, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 39043
terja.hannola(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite, perhetuen ja pariterapian saatavuus, Alametsä Alviina

19.09.2023

Asia/6

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 12.09.2023 § 176

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 05.09.2023 § 160

19.09.2023

Asia/7

§ 187

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti, ettei se ota käsiteltävään seuraavien viranomaisten alla mainittuina päivinä tekemiä päätöksiä:

Toimialajohtaja 15.9.2023

[190 § Lääkärirekrytointipalvelun hankinta](#)

Toimialajohtaja 17.9.2023

[192 § Kehitysvammaisten ja vammaisten henkilöiden tukihenkilötoiminta \(pysyväisohje PYSY135\)](#)

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja 14.9.2023

[59 § Liikkumistaidon ohjauksen pienhankinta](#)

[60 § Viittomakielisen palveluohjauksen pienhankinta](#)

[61 § Lastensuojelun ja erityistä tukea tarvitsevien lasten avopalvelujen sopimuksen irtisanominen - Hoppipolla Oy](#)

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Veera Komulainen, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36594
veera.komulainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Veera Komulainen, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36594
veera.komulainen(a)hel.fi

19.09.2023

Asia/7

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

19.09.2023

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 181, 182, 184, 185, 186 ja 187 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 183 §.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä,

19.09.2023

joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytähän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asiointiin yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

19.09.2023

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Daniel Sazonov
puheenjohtaja

Veera Komulainen
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Pentti Arajärvi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 21.09.2023.